

TEKSTY PRZYJĘTE

P8_TA(2018)0231

Sytuacja osób posiadających jednocześnie obywatelstwo UE i obywatelstwo irańskie, uwięzionych w Iranie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 31 maja 2018 r. w sprawie sytuacji osób posiadających podwójne – unijne i irańskie – obywatelstwo, uwięzionych w Iranie (2018/2717(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie Iranu, w szczególności rezolucję z dnia 25 października 2016 r. w sprawie strategii UE wobec Iranu po zawarciu porozumienia w sprawie energii jądrowej¹, rezolucję z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie strategii UE wobec Iranu², rezolucję z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie Iranu – niedawne przypadki łamania praw człowieka³ oraz rezolucję z dnia 10 marca 2011 r. w sprawie podejścia UE do Iranu⁴,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie corocznych sprawozdań UE na temat praw człowieka,
- uwzględniając wytyczne UE w sprawie kary śmierci, tortur, wolności słowa i obrońców praw człowieka,
- uwzględniając nowe strategiczne ramy UE oraz plan działania dotyczące praw człowieka i demokracji, które mają umieścić ochronę praw człowieka i nadzór nad nimi w centrum wszystkich strategii politycznych UE,
- uwzględniając decyzję Rady (WPZiB) 2018/568 z dnia 12 kwietnia 2018 r.⁵ przedłużającą o jeden rok, do dnia 13 kwietnia 2019 r., obowiązywanie środków ograniczających dotyczących poważnych naruszeń praw człowieka w Iranie,
- uwzględniając wspólne oświadczenie złożone w Teheranie w dniu 16 kwietnia 2016 r. przez wiceprzewodniczącą Komisji / wysoką przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa Federikę Mogherini oraz ministra spraw zagranicznych

¹ Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0402.

² Dz.U. C 408 z 30.11.2017, s. 39.

³ Dz.U. C 153E z 31.5.2013, s. 157.

⁴ Dz.U. C 199E z 7.7.2012, s. 163.

⁵ Dz.U. L 95 z 13.4.2018, s. 14.

Islamskiej Republiki Iranu Mohammada Dżawada Zarifa, w którym uzgodniono podjęcie dialogu na temat praw człowieka i organizowanie wizyt na zasadzie wymiany między UE a Iranem w sprawie kwestii związanych z prawami człowieka,

- uwzględniając roczne sprawozdanie Wysokiego Komisarza Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka oraz raporty Biura Wysokiego Komisarza i Sekretarza Generalnego ONZ z dnia 23 marca 2018 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Islamskiej Republice Iranu,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
 - uwzględniając Międzynarodowy pakt praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., którego jedną ze stron jest Iran,
 - uwzględniając art. 135 ust. 5 i art. 123 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w irańskich więzieniach przetrzymywanych jest wiele osób posiadających podwójne – unijne i irańskie – obywatelstwo, m.in. posiadający obywatelstwo Szwecji i Iranu naukowiec Ahmadreza Djalali, oskarżony o szpiegostwo i skazany na karę śmierci po niesprawiedliwym procesie, pozbawiony dostępu do adwokata i niezbędnej opieki medycznej w sytuacji, gdy bezpośrednio grozi mu wykonanie wyroku, a stan jego zdrowia jest zły;
- B. mając na uwadze, że Kamran Ghaderi, obywatel Austrii i Iranu, został aresztowany podczas podróży służbowej w Iranie i skazany na 10 lat pozbawienia wolności po wymuszeniu na nim w postępowaniu karnym przyznania się do winy; mając na uwadze, że obecnie jest przetrzymywana w Iranie również posiadająca brytyjskie i irańskie obywatelstwo Nazanin Zaghari-Ratcliffe, która pracowała dla organizacji charytatywnej i u której zdiagnozowano głęboką depresję; mając na uwadze, że w kwietniu 2018 r. aresztowano pracownika naukowego Abbasa Edalata, posiadającego obywatelstwo brytyjskie i irańskie, jednak zarzuty wobec niego nie zostały jeszcze podane do wiadomości;
- C. mając na uwadze utrzymującą się praktykę aresztowania osób posiadających podwójne obywatelstwo – UE i Iranu i następujący potem schemat obejmujący długotrwałe przetrzymywanie w izolacji i długotrwałe przesłuchania, brak rzetelnego procesu sądowego, odmowę kontaktu ze służbami konsularnymi i odwiedzin przez organizacje oenzetowskie lub humanitarne, potajemne procesy sądowe, w których osoba zatrzymana ma ograniczony dostęp do adwokata, długie wyroki pozbawienia wolności na podstawie niejasnych lub nieokreślonych zarzutów dotyczących „bezpieczeństwa narodowego” i „szpiegostwa” oraz prowadzenie przez państwo kampanii oszczerstw przeciwko osobom przebywającym w więzieniu;
- D. mając na uwadze, że Iran, jako państwo będące stroną Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych (ICCPR), powinien szanować wolność myśli, sumienia i religii, a także wolność słowa, zrzeszania się i pokojowych zgromadzeń, zgodnie ze swoimi zobowiązaniami;
- E. mając na uwadze, że Iran w dalszym ciągu więzi działaczy społeczeństwa obywatelskiego, obrońców praw człowieka oraz działaczy ekologicznych i politycznych, a liczba aresztowań takich osób w ostatnim czasie wzrosła; mając na uwadze, że obrońcy

praw człowieka, dziennikarze i działacze polityczni są ścigani za prowadzenie pokojowych działań;

- F. mając na uwadze, że osobom posiadającym podwójne obywatelstwo zatrzymanym w Iranie nie zawsze zapewnia się dostęp do prawnika i sprawiedliwy proces; mając na uwadze, że w praktyce osoby posiadające podwójne obywatelstwo są w Iranie traktowane jakby były wyłącznie Irańczykami, co ogranicza dostęp zagranicznych ambasad do ich obywateli przetrzymywanych w tym kraju oraz dostęp zatrzymanych do ochrony konsularnej;
- G. mając na uwadze, że wielu więźniów politycznych i osób oskarżonych o przestępstwa przeciw bezpieczeństwu narodowemu cierpi z powodu braku odpowiedniego dostępu do opieki medycznej w trakcie pozbawienia wolności, co niesie ze sobą poważne konsekwencje;
 - 1. potępia stosowaną przez władze Iranu praktykę osadzania w więzieniu w następstwie niesprawiedliwych procesów osób posiadających podwójne – unijne i irańskie – obywatelstwo; apeluje o ich bezzwłoczne i bezwarunkowe uwolnienie lub o ponowne postawienie przed sądem zgodnie z normami międzynarodowymi, a także o pociągnięcie do odpowiedzialności urzędników winnych naruszenia praw tych osób;
 - 2. **wyraża głębokie zaniepokojenie aresztowaniami osób posiadających podwójne – unijne i irańskie – obywatelstwo po ich przyjeździe do Iranu, bez dowodów prima facie świadczących o popełnieniu przestępstwa; podkreśla, że tego rodzaju aresztowania uniemożliwiają kontakty międzyludzkie;**
 - 3. ubolewa nad tym, że osoby posiadające podwójne – unijne i irańskie – obywatelstwo są przetrzymywane w więzieniach w Iranie w złych warunkach i że często zmuszane są do przyznania się do winy w następstwie tortur i nieludzkiego traktowania;
 - 4. wzywa władze Iranu, aby zagwarantowały A. Djalaliemu pełny dostęp do adwokata oraz do leczenia, jeśli się o to zwróci; wzywa władze Iranu, aby unieważniły wydany na niego wyrok śmierci oraz bezzwłocznie go uwolniły, zgodnie z wolą wspólnoty międzynarodowej;
 - 5. wzywa władze Iranu do zapewnienia ponownego procesu Kamrana Ghaderiego, aby zagwarantować mu prawo do rzetelnego procesu sądowego, do natychmiastowego uwolnienia Nazanin Zaghari-Ratcliffe, która ma już prawo do przedterminowego zwolnienia, oraz do pilnego przedstawienia zarzutów wobec Abbasa Edalata;
 - 6. wzywa władze Iranu, aby szanowały podstawowe prawa oskarżonych gwarantujące im dostęp do adwokata zgodnie z własnym wyborem i prawo do rzetelnego procesu sądowego, zważywszy na międzynarodowe zobowiązania Iranu zapisane w Powszechnej deklaracji praw człowieka;
 - 7. potępia, kierując się wiarygodnymi doniesieniami, akty tortur i innego okrutnego traktowania, popełnianie w szczególności podczas przesłuchań, i wzywa władze Iranu do poszanowania godności ludzkiej więźniów; potępia okrutne i nieludzkie warunki przetrzymywania i wzywa Iran do zadbania o to, by wszyscy więźniowie byli objęci odpowiednią opieką medyczną;
 - 8. apeluje do władzy sądowniczej o przestrzeganie zasad rzetelnego procesu sądowego i

sprawiedliwości proceduralnej oraz o zapewnianie podejrzanym dostępu do adwokata, wizyt konsularnych i wizyt przedstawicieli organizacji oenzetowskich i humanitarnych, a także pełnego dostępu do leczenia i usług opieki zdrowotnej zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami Iranu; wzywa Iran do podjęcia niezbędnych kroków w celu zmiany prawa, aby zapewnić sprawiedliwy proces sądowy i dostęp do adwokata podczas czynności dochodzeniowych, a także aby położyć kres wymuszaniu zeznań w wyniku stosowania tortur;

9. wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych i Komisję do ustanowienia wewnętrznej grupy zadaniowej udzielającej wsparcia obywatelom UE, którym grozi kara śmierci lub ewidentnie niesprawiedliwy proces w państwach trzecich, w celu rozszerzenia zakresu pomocy świadczonej przez krajowe służby konsularne lub dyplomatyczne;
10. wzywa władze Iranu do współpracy z ambasadami państw członkowskich UE w Teheranie w celu sporządzenia wykazu osób posiadających podwójne – unijne i irańskie – obywatelstwo, obecnie przetrzymywanych w irańskich więzieniach, oraz do ścisłego monitorowania każdego przypadku, gdyż bezpieczeństwo obywateli i ochrona przysługujących im praw podstawowych mają największe znaczenie dla UE;
11. wzywa do uwolnienia wszystkich obrońców praw człowieka uwięzionych w Iranie oraz zaprzestania wobec nich wszelkich aktów zastraszania;
12. z zadowoleniem przyjmuje znaczne podwyższenie poprzeczki w przypadku wyroków za przestępstwa związane z narkotykami, zagrożone karą śmierci, jako pierwszy krok w kierunku wprowadzenia moratorium na wykonywanie kary śmierci w Iranie;
13. wzywa Iran do głębszego zaangażowania się w prace międzynarodowych mechanizmów dotyczących praw człowieka w drodze współpracy ze specjalnymi sprawozdawcami i specjalnymi mechanizmami, w tym przez zatwierdzenie wniosków o wjazd do kraju upoważnionych osób; wzywa władze Iranu, aby dopilnowały w szczególności, żeby przyszły specjalny sprawozdawca ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Iranie otrzymał zezwolenie na wjazd do kraju;
14. popiera dyskusje na temat praw człowieka odbywające się w ramach dialogu na wysokim szczeblu między UE a Iranem, zainicjowanego po zawarciu Wspólnego kompleksowego planu działania; podkreśla, że UE powinna nadal zdecydowanie wyrażać wobec Iranu swoje obawy dotyczące praw człowieka, zarówno w kontaktach bilateralnych, jak i na forach wielostronnych;
15. ponownie podkreśla zaangażowanie Iranu w dialog na temat praw człowieka i z zadowoleniem przyjmuje otwartość władz irańskich na kontynuowanie tego dialogu;
16. wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel, aby poruszała z władzami Iranu kwestie związane z warunkami panującymi w więzieniach i łamaniem praw człowieka, a w szczególności sprawy uwięzionych osób posiadających podwójne – unijne i irańskie – obywatelstwo, w celu położenia kresu okrutnemu i nieludzkiemu traktowaniu w irańskich więzieniach; wzywa wiceprzewodniczącą / wysoką przedstawiciel i państwa członkowskie, aby systematycznie wyrażały wobec władz Iranu obawy dotyczące praw człowieka, między innymi w związku z sytuacją więźniów politycznych i obrońców praw człowieka oraz wolnością słowa i zrzeszania się;

17. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, Sekretarzowi Generalnemu Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz rządowi i parlamentowi Iranu.